PROTECTION OF THE MINOR THROUGH THE PROTECTION ORDER

Roxana Topor
Assoc. Prof., PhD, „Spiru Haret" University

Abstract: The protection of the minor through the protection order is an essential legal tool in the prevention of domestic violence and abuse. The national and international legislative framework, the principle of the best interest of the child and the challenges in the effective application of these measures underline the need for inter-institutional collaboration and effective monitoring mechanisms.

Keywords: minor, protection order, violence, abuse, protection

1. Introducere

Protecția minorilor este una dintre prioritățile majore ale oricărei societăți, iar legislația are rolul de a garanta drepturile fundamentale ale acestora, inclusiv dreptul la protecție împotriva oricărei forme de violență, abuz sau neglijență. În acest context, ordinul de protecție reprezintă un instrument legal important, utilizat pentru a asigura siguranța persoanelor vulnerabile, în special a copiilor, atunci când aceștia sunt expuși riscurilor în cadrul familial.

Scopul articolului este de a explora și analiza protecția minorului în contextul violenței domestice și abuzurilor, prin prisma ordinului de protecție, precum și impactul acestuia asupra drepturilor copilului și familiei.

2. Cadrul legislativ național și internațional

2.1. Cadrul legislativ național

În România, legislația privind protecția minorilor împotriva violenței domestice este reglementată prin Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice[1], completată de alte acte normative, cum ar fi Legea privind protecția și promovarea drepturilor copilului (Legea nr. 272/2004). Ordinul de protecție, așa cum este definit de aceste legi, este o măsură temporară de urgență, prin care instanța dispune restricții sau interdicții împotriva agresorului pentru a preveni continuarea abuzurilor asupra victimei, inclusiv asupra minorilor.

Legea nr. 217/2003 a fost modificată de-a lungul timpului pentru a întări protecția acordată victimelor, facilitând accesul la justiție și accelerând procedurile judiciare în cazurile de violență domestică. De asemenea, Codul Civil și Codul de Procedură Civilă includ dispoziții legale referitoare la autoritatea parentală și măsurile de protecție a minorilor.

2.2. Cadrul legislativ internațional

La nivel internațional, protecția minorilor este reglementată în principal prin Convenția ONU privind Drepturile Copilului[2], care subliniază principiul interesului superior

[1] Legea nr. 217 din 22 mai 2003 (republicată) pentru prevenirea și combaterea violenței domestice, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 948 din 15 octombrie 2020, *) republicată în temeiul art. II din Legea nr. 183/2020 privind modificarea Legii nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 758 din 19 august 2020, dându-se textelor o nouă numerotare.

[2] Convenția cu privire la Drepturile Copilului a fost adoptată de către Adunarea Generala a Națiunilor Unite la data de 20 noiembrie 1989. Convenția a fost asumată și de România prin adoptarea Legii nr. 18/1990 pentru ratificarea Convenției cu privire la drepturile copilului.

al copilului. Alte tratate și convenții relevante sunt Convenția de la Istanbul (2011), care stabilește standarde pentru prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, și Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO), care garantează dreptul la viață și la integritate fizică.

Legislația europeană, inclusiv directivele UE referitoare la protecția victimelor, joacă, de asemenea, un rol esențial în asigurarea unui cadru armonizat de protecție a minorilor la nivelul statelor membre.

3. Caracteristici și procedura ordinului de protecție în contextul minorilor

3.1. Caracteristicile ordinului de protecție

Ordinul de protecție este o măsură juridică temporară care are ca scop prevenirea unor acte de violență sau abuz asupra victimei, inclusiv asupra minorilor, prin impunerea unor restricții împotriva agresorului. Printre măsurile specifice prevăzute de ordinul de protecție se numără:

- Interzicerea agresorului de a se apropia de victimă și de locuința acesteia.
- Obligarea agresorului să părăsească domiciliul comun, indiferent de drepturile de proprietate asupra acestuia.
- Limitarea sau interzicerea contactului direct sau indirect cu victima.

Ordinul de protecție este, de obicei, emis pe o perioadă de maxim 6 luni, dar poate fi reînnoit sau prelungit în funcție de circumstanțele fiecărui caz.[3]

Procedura pentru emiterea unui ordin de protecție este accelerată și poate fi inițiată la cererea victimei, a unui tutore sau chiar din oficiu de către autoritățile competente (poliție, parchet). În cazul minorilor, cererea poate fi formulată de un reprezentant legal sau de instituțiile de protecție a copilului.

Instanța analizează probele și poate emite un ordin de protecție de urgență, având în vedere siguranța imediată a minorului. În această procedură, se acordă o atenție deosebită interesului superior al copilului, iar instanța poate solicita expertize psihologice sau rapoarte de la asistenții sociali.

4. Ordinul de protecție și interesul superior al copilului

Principiul interesului superior al copilului este consacrat de articolul 3 al Convenției ONU privind Drepturile Copilului[4], care impune statelor să prioritizeze acest interes în toate acțiunile care privesc copiii. În contextul emiterii unui ordin de protecție, acest principiu trebuie să ghideze deciziile autorităților, garantând că siguranța și bunăstarea copilului sunt protejate în fața oricărei forme de violență sau abuz.

Emiterea unui ordin de protecție implică o analiză atentă a circumstanțelor fiecărui caz și evaluarea riscurilor la care copilul este expus. Instanța trebuie să echilibreze nevoia de

---

[3] **Art. 39. -** Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea şi combaterea violenţei domestice .
(1) Durata măsurilor dispuse prin ordinul de protecţie se stabileşte de judecător, fără a putea depăşi 6 luni de la data emiterii ordinului.
(2) Dacă hotărârea nu cuprinde nicio menţiune privind durata măsurilor dispuse, acestea vor produce efecte pentru o perioadă de 6 luni de la data emiterii ordinului.

[4] Art. 3
1. În toate acţiunile care privesc copiii, întreprinse de instituţiile de asistenţă socială publice sau private, de instanţele judecătoreşti, autorităţile administrative sau de organele legislative, interesele copilului vor prevala.
2. Statele părţi se obligă să asigure copilului protecţia şi îngrijirea necesare în vederea asigurării bunăstării sale, ţinând seama de drepturile şi obligaţiile părinţilor săi, ale reprezentanţilor săi legali sau ale altor persoane cărora acesta le-a fost încredinţat în mod legal, şi în acest scop vor lua toate măsurile legislative şi administrative corespunzătoare.
3. Statele părţi vor veghea ca instituţiile, serviciile şi aşezămintele care răspund de protecţia şi îngrijirea copiilor să respecte standardele stabilite de autorităţile competente, în special cele referitoare la securitate şi sănătate, la numărul şi calificarea personalului din aceste instituţii, precum şi la asigurarea unei supravegheri competente.

protecție a copilului cu menținerea unor relații adecvate cu ambii părinți, în măsura în care acest lucru este posibil. Ordinul de protecție poate influența drepturile părintești și aranjamentele de custodie, atunci când agresorul este unul dintre părinți.

Unul dintre principalele obstacole în aplicarea eficientă a ordinului de protecție este lipsa resurselor administrative și a personalului specializat în violență domestică și protecția copilului. Serviciile sociale sunt adesea subdimensionate și nu dispun de suficient personal calificat pentru a asigura o monitorizare adecvată a respectării ordinului de protecție.

Protecția eficientă a minorilor necesită o cooperare strânsă între diverse instituții: poliție, instanțe, serviciile de asistență socială și centrele de protecție a victimelor. Lipsa de coordonare între aceste entități poate duce la întârzieri și la situații în care copiii rămân expuși riscurilor chiar și după emiterea unui ordin de protecție.

6. Jurisprudență relevantă

Analiza cazurilor din jurisprudență poate oferi o perspectivă detaliată asupra modului în care instanțele interpretează și aplică ordinul de protecție. Cazuri din România și alte țări europene (de exemplu, prin prisma deciziilor CEDO) pot evidenția provocările cu care se confruntă instanțele în echilibrarea drepturilor copiilor și părinților în contextul ordinului de protecție.

7. Impactul ordinului de protecție asupra drepturilor copilului și familie

Ordinul de protecție are ca scop protejarea integrității fizice și psihologice a copilului. Însă, aplicarea sa poate afecta și alte drepturi ale copilului, cum ar fi dreptul la familie, la educație sau la un mediu stabil. Este important ca instanțele să evalueze și să ia în considerare toate aceste aspecte atunci când emit ordinul.

În multe cazuri, ordinul de protecție impune restricții semnificative asupra vieții familiale, inclusiv separarea părinților de copil. Astfel de măsuri, deși necesare în cazurile de abuz, trebuie gestionate cu atenție pentru a minimiza impactul negativ asupra relațiilor familiale și a bună-stării emoționale a copilului. De exemplu, separarea de un părinte abuzator poate fi necesară, dar poate crea o ruptură emoțională sau o incertitudine în viața copilului, mai ales dacă nu există un suport psihologic adecvat.

În cazul în care ordinul de protecție afectează unul dintre părinți, instanțele trebuie să ia măsuri pentru a asigura că minorul continuă să aibă un mediu familial stabil, iar relațiile cu ceilalți membri ai familiei (părintele neabuziv, bunicii etc.) sunt menținute în măsura posibilului, având în vedere interesul superior al copilului.

8. Concluzii și propuneri

Acest articol urmărește să ofere o imagine completă asupra aplicării ordinului de protecție pentru minori, cu accent pe contextul legislativ, principiul interesului superior al copilului, problemele practice și soluțiile pentru îmbunătățirea eficienței măsurilor juridice. Intervențiile legale în cazurile de violență domestică și abuz asupra minorilor trebuie să fie eficiente, rapide și adaptate nevoilor copilului, astfel încât să se asigure o protecție reală și constantă în fața pericolelor.

Trebuie reiterată necesitatea unui cadru legislativ robust și a unei aplicări eficiente a ordinului de protecție în cazurile care implică minori. Este esențial ca protecția copilului să fie garantată atât prin măsuri preventive, cât și prin intervenții rapide și eficiente în situațiile de risc. De asemenea, principiul interesului superior al copilului trebuie să fie respectat în toate etapele procedurale și în toate deciziile luate de către autorități.

Se impune adaptarea unor măsuri de îmbunătățire a actualului sistem, cum ar fi:

- Formarea personalului (judecători, polițiști, asistenți sociali) pentru a fi specializați în domeniul protecției minorilor și al violenței domestice, pentru a putea identifica mai bine riscurile și pentru a lua decizii informate.

- Crearea unor centre specializate de protecție pentru minori, care să ofere suport imediat și asistență integrată pentru victimele violenței domestice.

- Îmbunătățirea coordonării între instituții, prin introducerea unor mecanisme de colaborare și comunicare mai eficientă între poliție, tribunale, serviciile sociale și ONG-uri, astfel încât protecția copilului să fie cu adevărat prioritară.

- Monitorizarea și evaluarea aplicării ordinelor de protecție, prin intermediul unor mecanisme de supraveghere care să asigure respectarea măsurilor impuse de instanță și să ofere rapoarte periodice privind evoluția situației minorului.

- Asigurarea consilierii psihologice pentru copii și familie, astfel încât să se atenueze impactul psihologic al măsurilor luate și să se faciliteze o tranziție cât mai ușoară în situațiile de criză familială.

Intervențiile legale în cazurile de violență domestică și abuz asupra minorilor trebuie să fie eficiente, rapide și adaptate nevoilor copilului, astfel încât să se asigure o protecție reală și constantă în fața pericolelor.

BIBLIOGRAPHY

Convenția ONU privind Drepturile Copilului – pentru aspecte legate de protecția copilului și interesul superior al acestuia.

Convenția de la Istanbul – pentru prevederile referitoare la violența domestică și protecția femeilor și a copiilor.

Legea nr. 217/2003 privind prevenirea și combaterea violenței domestice – cadrul legislativ principal din România privind ordinul de protecție.

Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului – pentru prevederile legate de drepturile copiilor.

Jurisprudența relevantă de la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO), în special cazuri privind violența domestică și protecția copiilor.